

Testfiskerapport inför Sveriges första internationella arrangemang i flugfiske.

av Karel Krivanec, internationell tävlingsledare i Fips Mouche och manager för det tjeckiska flugfiskelandslaget samt medarrangör för VM i Tjeckien.

(tidigare publicerad i tjeckiska fiskemagasin 3 nr i följd)

I början på sommaren, när jag knappast hade hämtat mig från de stressiga dagarna före och under Världsmästerskapet i flugfiske i Tjeckien, fick jag fax från Sverige. Det var från min vän Harry Salmgren, tävlande lagkapten för det svenska flugfiskelandslaget. Faxet till mig skickade han direkt i samband med avslutningen på EM i fotboll. Efter att först ha gratulerat till det bra resultat som våra tjeckiska fotbollsspelare uppnådde, skrev han: - Du Karel, Fiskarna vakar överallt! Du måste komma hit.

Ja, det låter enkelt att säga, "du måste komma". Men det är lättare sagt än gjort att komma från Tjeckien till Sverige sådär huxflux.

EM och kanske VM i flugfiske

Så efter att vi utbytt ytterligare några brev och fax, kom Harry på idén att vi skulle kunna testa tänkbara tävlingssträckor för det kommande Europamästerskapet i Flugfiske han planerat för i Sverige till år 1998, som en förberedelse för ett eventuellt Flugfiske-VM senare i Sverige.

Harry arbetar som utvecklare av fisketurism för Västerbotten. Initiativet är en del i det arbetet, men han arbetar också med förberedelserna och ingår i styrelsekommittén för denna tävling som är planerad att hållas i Lycksele, nära hans barndomshem och fiskevatten. Men det är länge sedan han bodde där. Därför vill han få opartiska åsikter och synpunkter om dessa områden från någon som är utomstående och som är insatt i vilka krav på tävlingsvatten man ställer internationellt.

Vi beslöt att jag kommer tillsammans med ingenjör Jiri Klima, lagkapten för vårt Tjeckiska flugfiskelandslag och så tillsammans testfiskar vi vattnen, skissar på tävlingssträckor, går igenom tävlingslogistik, peggning m.m.

Men då hade redan halva augusti gått, och från mina två tidigare erfarenheter med Norge och flugfisketävlingarna där, hade jag inte så stora förhoppningar. Ändå välkomnade jag detta initiativ från Sverige, därför att om två år kunde vi kanske ha en stor användning av de erfarenheter vi skulle kunna få där med Harry om tävlingarna verkligen blev av.

Resa mot norr

Tisdagen den 13 augusti kom "Jirka" hem till mig - endast med en timmes försening ☺ och äntligen kunde vi starta färden med min bil mot norr. Vi övernattade första natten på hotell i utkanten av Liberec och på morgonen fortsatte vi köra genom Polen och sedan genom det forna Östtyskland. Vi passerade Berlin, sedan ut mot kusten och hamnstaden Sassnitz.

Jag blev väldigt förvånad hur lite som förändrats i landet på dessa 6 år sedan friheten kom. Bara bilmärkena hade blivit andra - och det tycker jag är för lite..

Resan med nattbåten till Sverige gick lugnt, och tidigt på morgonen, kl. 2, kunde vi fortsätta bilresan mot Malmö.

Någonstans efter att vi passerat Lund körde vi in i ett litet samhälle där vi övernattade i bilen. På morgonen hade det regnat och vi fick fortsätta trots att vi kände oss helt ledbrutna av obekväma sovställningar. Vi var sugna på en kopp kaffe - men det blev inget av det, för vi hittade varken någon pub eller mack där kaffe skulle kunna serveras.

Ja, längs vägen i Sverige träffar man nog fortare på en älg än hittar någon kaffeservering. Något liknande hade vi bara upplevt för länge sedan i Ryssland.

Vi lyckades nästan vid en mack, men medan vi tankade (jättedyr bensin) kom en buss med pensionärer och de tog alla platser som var lediga för kaffegäster. Vi ville inte vänta, så vi fortsatte mot Växjö.

En tvåårig älg korsade vägen, men något ställe med kaffeservering syntes inte till någonstans. Det är intressant att i södra Sverige är också stor del av landskapet jordbruksmark. Så bitvis fick vi känslan att vara hemma i Tjeckien.

Precis till lunch kom vi till Harrys hemstad Sävsjö, nära Jönköping. Enligt överenskommelsen skulle vi kontakta honom från Shellmacken i utkanten av staden. Med lite hjälp från personal på macken, matade vi en tia i telefonautomaten (kurs 1:4), och innan jag hann säga vad jag ville, blev samtalet avbrutet efter 5 sekunder. Det måste vara något fel med automaten, tänkte jag, och kastade i en ny tia. Jag hör Harrys röst och avbrott igen. Fundersam lämnade jag telefonkiosken och det var nära att en bil körde över mig. Bakom ratten, med glad uppsyn, satt vår vän Harry.

Glada omfamningar och sedan lotsades vi till hans hus i utkanten av staden.

Efter en god lunch, gör vi sedan upp planer för att fara till deras klubb sjö som ligger ungefär 15 km bort. Och efter klockan 15.00 kommer ytterligare en bekant – Nicke.

"Landslagsmöte"

Vi kommer till en liten vacker sjö inramat i en tall- och björkskog. På några hektar finns där regnbågsöring, och även vanlig brunöring. Det rena vattnet understryker den nordiska idyllen. Det finns bara ett fel. Det går inte att kasta från stranden för att bakom våra ryggar finns en tjock skog och där skogen glesnar går det inte att gå, eftersom där finns lömsk myrmark. Sjön skulle passa att fiska från båt, men förmodligen får man inte det. Så vi kastar från någon sorts ramp och bryggor. Här fiskar man endast med fluga och ingen tycker att det är konstigt.

Vi ser lite vak här och där. Jag byter till en liten puppa och får ett hugg, men tyvärr sliter sig fisken, tar med flugan och är borta.

Det var en regnbågsöring och den var större än jag har förväntat mig. Även Jirka tappade sin första fisk. Men Harry och Nicke kommer med leende på sina läppar eftersom de fångade varsin halvkilos regnbåge.

Tiden går och fiskarna börjar bli aktivare, men klockan närmar sig 20.00 och vi måste återvända till staden för nästa dags resa vidare norrut. Harry och Nicke är jätteglada att de var skickligare och tog flest fiskar... Det svenska landslaget slog det Tjeckiska idag!

Lycksele nästa

Nästa morgon, fredag den 16 augusti, förbereder vi oss för nästa etapp norrut. Vi packar fiskegrejor och annat och efter lunchen åker vi med Harrys bil och kör mot norr, 500 km till Stockholm. Därifrån fortsätter vi med flyg ännu längre mot norr.

Svenskarna betalar för vår resa, men jag tycker att det är konstigt att Harrys flygbiljett kostar 1200 SEK och vår bara 350 SEK. Harry förklarar att vi har gästflygbiljett. Det finns tydligen en överenskommelse mellan flygbolaget och länsturismen där Harry jobbar som projektledare för fisketurism till Norrland.

Hela tiden följer planet kusten, men efter ca en timmes flygning, svänger vi mot inlandet. I min två år gamla karta över Skandinavien är det inte markerat att Lycksele har flygplats, men det finns i alla fall ett flygfält att landa på. Så efter 1,5 timmes flygning, kommer vi till den sydligaste av Lapplands kommuner och Lapplands huvudstad Lycksele. Vi byter till en bil Harry hyrt och åker till hotell Lappland som ligger vid Umeälvens strand. I foajén välkomnar oss en träskulptur av en Lappländsk jägare och massor med tennsouvenirer. På rummet finns det bastu - men som tur vet vi inte hur man startar den och dessutom har vi ingen lust att bada bastu. Vi är fiskesugna!

Senare på kvällen efter en middag på hotellet, tar vi en sväng och tittar på en mindre bäck, Yxbäcken, där våra guider, Swan och Dan bjuder oss på smörgås och kaffe. I mörkret försöker vi locka de vakande fiskarna till hugg. Fångsten är mager - bara några små harrar. På natten har jag svårt att somna. - Kaffet gjorde sitt

Öreälven

Efter överläggningar nästa morgon på Lördagen, far vi till Öreälven för att prova ett område som Harry vill testa med oss för tävlingen. Vi kör genom ett skogsområde där Harrys pappa jobbade. Han arbetade där först som jägmästare och slutade sedan som högskolepedagog på Umeå Universitet över fossil förbränning med torvförbränning som specialitet. Båda Harrys föräldrar härstammar från Finland så Harry kan prata dessa två språk (finska och svenska), dessutom kan han flytande engelska och tyska. Dessa sistnämnda språk växlar han mellan beroende på vem av oss han pratar med.

Efter ca ½ timmes resa är vi på plats. Öreälven bildar här ett långt sel.

Jag får lära mig att "Tun" betyder sel på svenska och detta ord finns i många ortnamn i denna del av Lappland. Ovanför selet är älven ca 10 m bred. Jirka försöker fiska i själva selet och jag går ovanför. För att få en överblick av insektslivet, vänder jag på stenarna i vattnet - under finns små gröna nattsländelarver och därför knyter jag en liknande larvimitation på tafsen och börjar fiska.

Det hugger harr efter harr - ibland är det två som slåss om flugan, men de är bara 15 - 20 cm stora. Framför mig går vår vän Daniel och kollar noga vad jag gör.

300 meter av älven på 1,5 timme har jag avverkat och det ser likadant ut överallt.

Bara en harr var över 30 cm och den har jag fångat bakom en stor sten, andra fiskar var rätt små.

Jag vänder och går tillbaka och hittar Jirka på samma ställe. Han hade också bara fått små fiskar. Harry fiskar inte, han satsar på att fotografera. Han skall skriva några artiklar om vår resa samtidigt som vi får med oss hem lite dokumentation av vårt äventyr. Vi får veta att denna del av älven är skyddad med särskild restriktion för uttag av fångst.

På vägen tillbaka möter vi ett par renar. Dessa lata djur tycker om sand och därför brukar de ligga där, vid sandstranden. Vi återvänder sedan till hotellet. Swan har frågat oss dit på lunch. Maten är visserligen god, men dyr. Usch, jag räknar hur mycket det skulle gå på hemma och kommer till siffra 500. Tur att vi tog mat med oss hemifrån. Ändå har Harry bra kontakter och ofta blir vi bjudna på mat.

Paubäcken

På eftermiddagen far vi till en bäck som möjligen skulle kunna vara en av de sträckor man skall tävla på, Paubäcken. Efter en timmes resa är vi framme. Jag sätter ihop spöet och skyndar mig söka rätt ställe – upp mot strömmen. Efter en kilometer kommer jag fram till där vatten är lugnt. Jag väljer att fiska strax ovanför.

Vatten är brunt, men rent. Det går dricka det. Jag känner mig som vid övre Vltava (Moldau) med den skillnaden att här är det lera på botten och de stora stenarna i vattnet rör på sig när jag vadar ut på dem. De är påverkade av den flottning som bedrivits där för inte så långt tillbaka i tiden. Jag fiskar med samma flugor som jag fiskade på morgonen, men inget händer. Efter 20 minuter kliver jag ur bäcken och försöker söka efter insekter under stenarna som är i vattnet, nära stranden. Men bara små larver – jag byter mot nymfer storlek 14-16 och fortsätter mot strömmen. Då och då får jag harr på ca 15 cm. Efter fyra timmar är jag less, och efter ca 15 fiskar, är bara en fisk något så värd att ta med som matfisk. I mitt huvud ser jag de foton på 2 kilos harrar som vi fått se kvällen innan.

Swan har i fjol fått den största registrerade harran i Sverige, men den fick han från flyttring i en sjö med inplanterad harr. Deppig går jag tillbaka och hör att Dan säger sig tappat en 2 kg öring där han, Jirka och Harry fiskat. Men han är hemma här så han vet naturligtvis var han skall fiska. I övrigt fick han inget. Vi kom hit av andra anledningar - främst för att testa dessa älvar för kommande tävling. Men när Jirka och Harry strax kommer tillbaka, dansar Harry beundrardans kring Jirka - Jirka hade bättre tur denna gång och kom med flera större harrar samtidigt som han och Harry båda fått oräkneliga hugg och fiskar tillsammans. En del när de hade en tvekamp mot varandra ibland på bara någon meters avstånd. Mycket roligt! Jag går närmare älven - den ser helt annorlunda ut här än där jag var. Det är sand på botten och vattnet är djupt och fint strömsatt. Jag tror jag har använt fel taktik.

Dubbelhugg

På söndagen, 18 augusti har vi ätit frukost på hotellet och kommit överens om att vi skall fara till mellersta delen av Öreälven.

Vi är spända för vi har förväntat oss att nu kommer det. Nu kommer vi att fånga de stora harrarna!

Efter en halv timme är vi på plats - på nytt en tallskog och ett långt lugnvattensel. Vi beger oss direkt nedströms detta. Jag sätter på en imitation av nattsländelarv och börjar fiska bland några stora stenar. Då och då drar jag upp fisk - men någon storharr är det inte. Om dem kan vi nog bara drömma. Jirka fiskar som igår och Harry hänger med honom, omväxlande fiskande och fotograferande. Daniel väljer samma taktik som igår men här blir det heller ingen napp för honom.

På ett ställe har jag fått en harr som motsvarar våra mått.

Vi befinner oss på ett ställe där nog någon sällan kommer för att fiska. Alla fiskar släpper vi tillbaka. Jirka har fått en större harr som han tappar när tafsen går av. Han talar om för Harry, som nu videofilmar fisket för vår räkning, att han skall fånga samma harr en gång till. Så Jirka binder på en torrfluga och på tredje kastet får han samma harr, som nu har en fluga i båda mungiporna. Harry började dansa någon sorts lapsk dans och visar oss gång på gång videofilmen av bägge fångsterna, med flugorna inzoomade i slutrutorna. En fin harr på film, fångad två gånger inom loppet av några minuter!

Jag börjar gå nedströms. Det är stora stenar på stranden och ibland sand och grus. Och så fortsätter älven sitt lopp. Det kunde vara från teoretisk synvinkel, ett idealiskt ställe där en stor, bortglömd fisk kunde finnas även om Harry berättar att det även finns guld i markerna. Jirka skrattar bara - fisken är vårt guld, säger han.

I praktiken har jag fått bara små och mellanstora harrar. Efter ca 1 km farlig gång på stranden har jag fått min största fisken. En harr på ca 33 cm. Och eftersom jag var säker att bättre än så kommer det inte att bli, vände jag tillbaka till de andra. Jag mötte ett nedstämt gäng och föreslog att vi skulle kunna gå till bilen och fika. Efter fikat kom även ett gott humör tillbaka och jag bestämde mig att prova en stund ovanför selet.

Stället är verkligen som i en saga om förtrollad slottsskog, men fisken syns inte till. Efter en halvtimmes försök utan resultat packar vi ihop och fortsätter gå vidare på en stig. I mjuk lera ser man klart ett avtryck av lodjurstass.

Vindelälven

Nästa dag är vi bjudna till Lycksele Djurpark på lunch. Sedan besöker vi den kompletta nordiska faunan man ställt ut där. Men då börjar det regna lite grann. Därefter far vi iväg på nya äventyr.

Först stannar vi vid något mindre vattenkraftverk vid Umeälven. Det sägs att det skall finnas jätteöringar där på ca 8 -10 kg. På en liten ö nedanför turbinen möter vi en fiskare som har en sprattlande gädda på ca 5 kg vid sina fötter.

Harry frågade om vi vill fiska dessa monster, men jag skakar på huvudet och vi fortsätter - båda vet vi att chansen att få upp dessa fiskar är lika med noll med våra klass 3-spön. Våra två bilar fortsätter på fina vägar mot nordost. Idag är det Vindelälven som står på tur att utforskas med våra fiskespön. Vi passerar över älven och fortsätter bra bit nedströms på norra älvbanken. Sedan tar vi oss till en plats vid älven där den rinner runt en ö från tre håll. Just där är älven ca 100 meter bred och jag gissar att den rinner ca 150 m³/s. Strömmen är så stark så att det är nästan otänkbart att vada.

Jag kliver ändå i, i det klara vattnet och är överraskad att det är så djupt.

Strömmen är väldigt stark fast jag står precis vid älvkanten. Det är riskabelt att stå på stenarna, man kan stoppa foten i något hål, eller snubbla och ramla. Jag drar upp två små öringar och två harrar. Men sedan kliver jag upp på stranden och söker upp de andra.

Jag måste gå över två hängbroar och tvärsöver ön. Svetten rinner, för idag är jag klädd för det nordiska klimatet och har ingen lust att gå tillbaka för att byta om.

Jag provar sedan på ett lugntvatten och får bara en öring, därefter är jag utan hugg.

Videokamera och kamera känns väldigt tunga, men mest är jag rädd för den vrålande, vilda älven under mig. Så jag går vidare på den steniga piren och nedströms. Långt borta ser jag några små prickar. Det är mina vänner och jag måste ta mig dit. Jag överväger att ta vägen mot en sidoström, men jag måste nog fortsätta vid huvudströmmen eftersom mina vänner är där. Men det går inte att fiska i det strömmande vatten så jag hoppar från sten till sten och söker något lugnare ställe. Och plötsligt, där, bakom en sten får jag min första svenska vuxna öring, ungefär 50 cm lång.

Äntligen når jag till de andra. Jag är alldeles blöt och svetten bara rinner. På detta ställe börjar en sandstrand och huvudströmmen har förflyttat sig ut ca 15 meter från stranden. Det är svårt att vada, men eftersom jag är tyngst, kan jag gå en bit längre än de andra kan. En sjunklina skulle jag behöva, men den ligger i bilen och det börjar bli mörkt.

De andra håller på att packa ihop. Jirka har fått ett par större harrar, Daniel har fått en öring på ca ett kilo. Harry och de andra som fiskat längre bort har också fått några fina fiskar.

Men jag vill inte ge upp hoppet om en till öring. Jag byter mot två nya nymfer och försöker att pressa mig ytterligare in i älven ca 10 meter, längre går det inte. Ett steg till och jag får mig nästan ett dopp. Älven är fortfarande farlig här, så jag fiskar med våtfluga. Efter tio kast får jag äntligen hugg och innan jag hinner reagera sliter sig fisken och nymfen är borta. Lina 0,18 mm, är för tunn för denna ström. Det är nu mörkt och vi börjar återvända till rastplatsen vid bilarna. På väg tillbaka kastar jag från stranden och hoppas ännu få en öring till.

Vindelälven är en fantastisk älv - perfekt för våra drömmar, men det behövs mer tid och en annan utrustning. Det finns säkert fina fiskar där, men för en tävling är den troligen för strid och farlig. Ogärna lämnar vi den.

Vid en liten lägereld och med lite vin från Moravia i våra muggar berättar vi sedan om våra upplevelser för varandra.

Fickfiske på Tjeckiskt vis

På måndagen kommer Dan för att säga hejdå. Han går på gymnasiet. Vi ger honom några små pins att fästa i fiskevästen och fortsätter sedan efter en stund till en liten bäck som rinner in i Öreälven. Det är en stenig och strömmande bäck där det borde finnas öring, inbillar jag mig. Men det var bara inbillning. Förgäves försöker jag fiska ungefär en kilometer ovanför älvmyningen. Jirka och Harry väljer en sandstrand ovanför myningen och får bra med fisk där. Det är nog deras dag idag igen. De drar den ena fina harren efter den andra. När jag återvänder efter knappt en timme, är det slut på fisken där.

Vi väljer sedan att passera över Öreälven och kör vidare till ett polskt tärtläger vid en campingplats utmed älvstranden. Polacker som plockar bär. Naivt nog har vi fiskat oss mot en sandstrand, men älven var utan fisk där. Vi förflyttar oss sakta i älven ca en kilometer nedanför det polska lägret. Älven bildar där ett långt, grunt och sandigt sel med enstaka stenar. Först fiskar jag på ett lite djupare ställe, nära där bävrar håller till. Men får bara några trädstammar!

Efter att jag förlorat några nymfer, väljer jag ett grundare ställe. Och där på ett ställe på 2 m x 2 m, med ett djup till strax ovanför knäna får jag sju harrar på fem minuter.

De var ungefär 30 cm, vilket räknas här som en större fisk. Harry ropade efter Jirka att vi äntligen hittat ett bra ställe.

Vi fiskade ett tag till. Det var soligt men det började blåsa och vi kunde se de hungriga fiskarna hur de attackerade alla insekter. Jag bytte nymferna mot en torrfluga storlek 16 med kanelfärgad kropp och rökdimmiga vingar och tafs på 0,12 mm.

Det kändes i hela kroppen - en jägares spänning.

Försiktigt kastar jag på vak där en fisk just plockade insekter. Då ser jag hur en harr suger i sig min fluga. Jag väntar en sekund och lyfter spötoppen i mothugg. Överraskad försöker en harr kämpa mot i det grunda vattnet, men slutar i mina våta händer. Det är en 35 cm lång hane. Jag släpper den tillbaka som alla andra fiskar.

Till sist hamnade den i min håv, - min största svenska harr på 37 cm.

Harry deltar glädjestrålade i vår Tjeckiska flugfiskekonst, visar sig behärska den också. Vi är alla så nöjda. Snart är även denna sträcka av älven märkt av våra flugor och slutet på vår utflykt till Lappland är nära.

Vi fortsätter att fiska kring det polska lägret en stund till. Där syns rester av fiskar och fiskhuvuden här och där. Efter klockan fyra packar vi och åker sedan direkt till flygplatsen. Vi är lite försenade och Harry är orolig att vi inte hinner med. Vi kommer med som sista passagerare, men hinner säga hejdå till Swan som kommit dit för att vinka av oss. Flygplanet lyfter och under oss ser vi de gröna skogarna med alla blå sjöar och älvar. Farväl Lappland. Kanske vi syns någon gång. Juli månad måste vara perfekt här ...

/Karel Krivanec/